

DOI: 10.30840/2413-7065.2(87).2023.281259

ПРЕЗЕНТАЦІЯ В НДІУ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ОСНОВНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ УТВЕРДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ТА ГРОМАДЯНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ»

У вівторок, 28 березня 2023 р., в актовій залі Науково-дослідного інституту українознавства МОН України відбулася презентація Закону України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності». Захід було проведено у форматі розширеного засідання вченої ради НДІУ із запрошенням народного депутата Верховної Ради України, доктора юридичних наук, професора, академіка Національної академії наук України Олександра Копиленка.

У вступному слові керівник НДІУ, голова вченої ради НДІУ, доктор філософії, професор, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки Василь Чернець відзначив, що прийняття Верховною Радою України Закону України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» 13 грудня 2022 р. та його підписання того ж дня Президентом України Володимиром Зеленським стало однією з вагомих складових майбутньої перемоги над ворогом, оскільки він актуалізує україноцентричну державну політику в гуманітарній сфері України, що, врешті-решт, сприяє консолідації українського суспільства як на шляху євроатлантичної інтеграції, так і в героїчній боротьбі Сил оборони України та остаточному вигнанні російських загарбників з території Української держави. Для об'єктивного ознайомлення науковців НДІУ з основними положеннями цього

закону, наголосив виступаючий, є актуальним отримання верифікованої інформації від українських парламентарів. Головуючий запросив до слова народного депутата Верховної Ради України IX скликання Олександра Копиленка.

Олександр Любимович розповів присутнім, що Закон України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» визначає мету, завдання, принципи, напрями, особливості формування та реалізації державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності як складової забезпечення національної безпеки України, гарантії участі громадян України, закордонних українців, громадських об'єднань та інших інститутів громадянського суспільства у її реалізації, визначає повноваження органів державної влади та органів місцевого самоврядування у цій сфері. Закон складається із семи розділів і 28 статей. Зокрема, у першому розділі викладені загальні положення, надані визначення термінів і сформульовані сфери дії закону. Українські законодавці так охарактеризували дефініцію «національно-патріотичне виховання»: це – наскрізний виховний процес, спрямований на утвердження української національної та громадянської ідентичності, формування оборонної свідомості на основі суспільно-державних (національних) цінностей України, соціальної активності та відповідальності, готовності

до дієвого виконання громадянського і конституційного обов'язку із захисту національних інтересів, державної незалежності і територіальної цілісності України. У другому розділі аналізуються головні засади утвердження української національної та громадянської ідентичності та зазначається, що метою державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності є досягнення єдності в українському суспільстві шляхом подолання суперечностей соціокультурного, мовного, регіонального характеру на основі європейського та євроатлантичного курсу, забезпечення дотримання конституційних гарантій прав і свобод людини і громадянина. У третьому розділі характеризується правочинність суб'єктів відносин, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності. У четвертому розділі аналізуються фінансове та науково-методичне забезпечення реалізації державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності. У п'ятому розділі йдеться про головні складові міжнародного співробітництва у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності. У шостому розділі визначається відповідальність за порушення законодавства про утвердження української національної та громадянської ідентичності. У сьомому розділі наводяться прикінцеві та перехідні положення закону.

Після виступу народного обранця розпочалося жваве обговорення. Так, науковий співробітник відділу культурології Олег Чирков поцікавився у виступаючого, як він бачить роль НДІУ у

Олександр Копиленко

впровадженні закону в життя України. Олександр Копиленко, відповідаючи на запитання, відзначив, що все залежить від вчених-українознавців, від якісного і змістовного наповнення їхніх наукових розробок з цієї проблематики та від того, як ці напрацювання будуть використані в системі МОН України.

Доктор історичних наук, провідний науковий співробітник відділу історико-правових і теоретико-методологічних проблем українознавства Павло Гай-Нижник зауважив, що Закон України «Про основні засади державної політики

Ірина Ворончук, Василь Чернець, Микола Стадник

у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» є дуже важливим і на часі, проте він, на його думку, занадто переповнений іноземними словами, які засмічують українську мову.

Юрій Фігурний запитав у народно-го депутата про фінансування закладів сфери утвердження української національної та громадянської ідентичності, що будуть утворені після набрання чинності закону. Олександр Копиленко відповів, що вони можуть фінансуватися з державного і місцевого бюджетів та на волонтерських засадах.

По закінченні обговорення Василь Чернець відзначив, що вченою радою НДІУ ухвалено рішення надіслати від імені науковців Інституту Подяку українському парламенту за ухвалення

актуального і вкрай необхідного закону, що допоможе вченим України, які працюють у сфері утвердження української національної ідентичності. «Маю надію, що спільними зусиллями утвердимо українську національну та громадянську ідентичність в Українській державі. З великою вірою у світле майбутнє України!» – наголосив виступаючий.

Науковий співробітник відділу інформаційного забезпечення та наукових комунікацій НДІУ Олександр Сцібан здійснив фотофіксацію наукового заходу.

Юрій ФІГУРНИЙ

orcid.org/0000-0002-6463-0920

кандидат історичних наук,
завідувач відділу української
етнології НДІУ